

'De Duinwachter'

Gerrit Jan de Bruyn krijgt eerste Oorkonde

HANNEKE MESTERS

Op het feest ter ere van het 25-jarig jubileum reikte de Stichting Duinbehoud de eerste oorkonde voor de meest doortastende, vasthoudende, creatieve en actieve duinbeschermer uit aan Gerrit Jan de Bruyn. Redactielid en oud-student van hem, Hanneke Mesters had een gesprek met hem over zijn jarenlange betrokkenheid bij de duinen.

Gerrit Jan heeft aan de wieg van Stichting Duinbehoud gestaan. Zijn betrokken, eigenzinnige, maar positief kritische kijk op de natuurbescherming is voor velen een bron van inspiratie.

Had je er rekening mee gehouden dat de oorkonde wel eens aan jou kon worden uitgereikt?

Nee, eigenlijk is het helemaal niet bij me opgekomen. Er zijn genoeg anderen die zich langer en intensief voor Duinbehoud hebben ingezet. En bovendien heb ik op het moment nogal wat kritiek op het standpunt ten aanzien van de natuurontwikkelingsprojecten."

Maar je hebt de oorkonde ook vooral gekregen voor je bijdrage aan de bescherming en het behoud van het duingebied en niet specifiek vanwege je werk voor de stichting.

"Dat is waar. Als ecoloog verbonden aan de Rijksuniversiteit ben ik begeleider geweest van

veel studenten en promovendi die een bijdrage aan het duinonderzoek en later aan Duinbehoud hebben geleverd. Bijvoorbeeld van Erik van Dijk die eind jaren zeventig promotieonderzoek deed naar de nitraat- en fosfaathuishouding van de duininfiltratiegebieden. In die tijd woedde de discussie volop over de veronderstelde vervuiling en verruiging door de oppervlakte-infiltratie in de duinen. Albert Salman en Marc Janssen de voormalige en huidige directeur en Helias Udo de Haes die jarenlang voorzitter was, waren student bij mij."

Was je behalve voor Duinbehoud ook nog voor andere natuur- en milieuorganisaties actief?

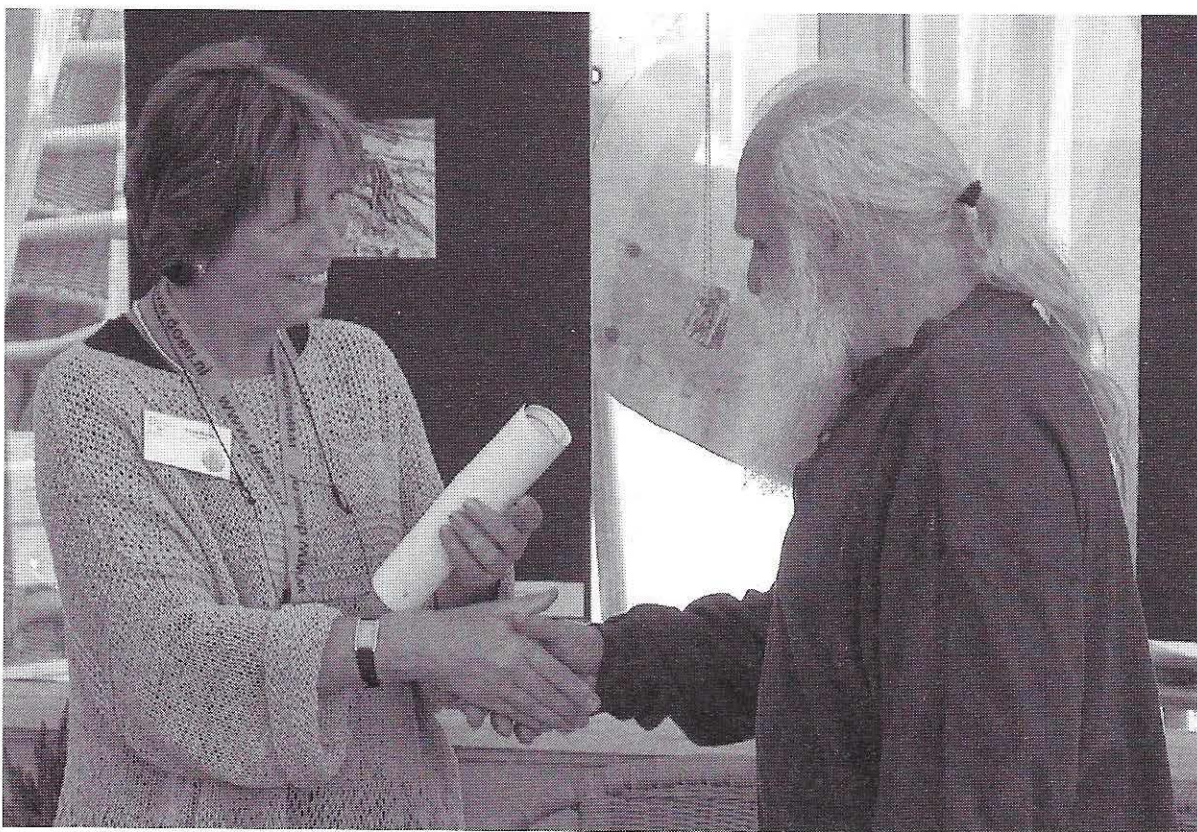
"Juist meer voor andere. Ik voel me in wezen meer aangetrokken tot actiewerk dan tot bureauwerk. En ik ben ook graag buiten". Vanwege zijn ervaring met bergbeklimmen heeft Gerrit Jan diverse malen meegedaan aan klimacties van Milieudefensie waarbij als protest tegen een of andere milieuaantasting een hoogspanningsmast of fabrieksschoorsteenpijp beklommen moest worden. Daarnaast is hij vanaf het begin betrokken geweest bij de IVN afdeling Leiden, die dit jaar ook 25 jaar bestaat, en dan met name bij de duinwerkgroep, waarvoor hij talloze excursies heeft geleid. Tegenwoordig doet hij veel voor "Het Bewaarde Land" een driedaags buiten-lesprogramma waarbij kinderen uit groep 5 of 6 van het basisonderwijs de duinnatuur in al haar facetten beleven.

Wat is je drive geweest om je zo in te zetten voor dit soort activiteiten?

"Het feit dat ik me vooral één voel met de natuur. Als er voor mij een god bestaat, is dat het totale ecosysteem aarde, waarvan ik me een onderdeel voel."

Voor Gerrit Jan is spiritualiteit nauw verbonden met het ecologische en evolutionaire systeem waarbij plant en dier familie van ons zijn en dus een gelijkwaardige plaats naast de mens verdienen. Bij de activiteiten van "Het Bewaarde Land" zit een onderdeel waarin de kinderen een boom als vriend mogen uitkiezen. In die boom eten ze dan hun tussendoortje op

Op het feest ter ere van het 25-jarig jubileum reikte Loudi Stolker (voorzitter Stichting Duinbehoud) de eerste oorkonde uit aan Gerrit Jan de Bruyn (foto: Jan Visser).

De kloof die er is tussen mens en natuur is bij kinderen nog heel gemakkelijk te overbruggen. Dat inspireert Gerrit Jan de Bruyn (foto: Henk Wijkhuisen).

en ze zitten er enige tijd in, soms samen met Gerrit Jan. “De kinderen voelen zich thuis in ‘hun’ boom. Het is opmerkelijk dat vooral meisjes de boom dan gaan indelen als een huis; met een slaapkamer, een eetkamer, enzovoort.”

Je bent dus niet alleen een duinliefhebber?

“Integendeel: in 1948 was ik voor het eerst in Zuid-Limburg en daar in de hellingbossen met hun lianen van bosrank had ik echt een oer-gevoel. In feite houd ik ook het meeste van het bosachtige deel van de duinen. De noordhellingen die enigszins doen denken aan die hellingbossen zijn mijn favoriete plekjes in de Wassenaarse duinen. Maar de Biesbosch met zijn moerasbossen, krekens en wildernis toen er nog getij was, dat was ook een fantastische plek.” Voor Gerrit Jan is het heel vanzelfsprekend en zelfs noodzakelijk om af en toe een tijdje ‘de boom in te kunnen’. “Ik heb dan echt het gevoel dat mijn adem voor de boom is en dat de boom zijn adem aan mij geeft”, vertelt Gerrit Jan. Hij vindt het heerlijk om af en toe in de buitenlucht te slapen en hij betreurt het dat de meeste mensen tegenwoordig zo ver van de natuur af zijn komen te staan. Dat inspireert hem ook in het werken met kinderen: de kloof die er is tussen mens en natuur is bij hen nog heel gemakkelijk te overbruggen.

Je constateert dat er een kloof is ontstaan tussen de mensen en de natuur, denk je dat deze in de toekomst nog te overbruggen is of zal deze steeds groter worden?

“Ik geloof niet in terug naar de natuur, dat kan niet. Maar er moet wel een heen naar de natuur zijn. De eenheid tussen mens en natuur

moet op een of andere manier worden hersteld en gevoeld.” Volgens Gerrit Jan is dat de enige manier om het voortbestaan van de mens te waarborgen. Zijn werk met de kinderen in “Het Bewaarde Land” ziet hij als een belangrijke bijdrage daaraan.

Als we het nu toch over de toekomst hebben, hoe zie je die voor de duinen en voor Duinbehoud?

“Zoals ik in het begin van het gesprek al zei ben ik momenteel nogal kritisch over de trend van grootschalige natuurontwikkelingen. Naar mijn mening schiet men op sommige plekken echt te ver door. Vooral met de grootschalige kaalslag van stukken duin en met sommige begrazingsprojecten. Het gaat mij allemaal veel te rigouzeus.” Gerrit Jan is uitermate sceptisch over wat deze ingrepen aan grotere diversiteit in de natuur zullen brengen. In ieder geval zal het de situatie van voor de vergrassing van het duin niet kunnen evenaren. Voorlopig ziet hij op de kaalgemaakte stukken alleen riet en distels terugkomen. Volgens hem zou een kleinschaliger aanpak met een combinatie van proces- en patroonbeheer tot meer diversiteit leiden. Zijn aanbeveling aan de duinbeheerders daarbij is “doe in ieder geval niet overal en allemaal hetzelfde, zodat er verschillende aanpakken blijven en we kunnen ervaren wat tot het beste resultaat leidt”. Hij hoopt dat Duinbehoud ruimte blijft bieden aan verschillende en kritische opvattingen. Maar het feit dat juist hij op dit moment deze oorkonde heeft gekregen is daar misschien wel het beste bewijs van. Gerrit Jan de Bruyn is adviseur van Stichting Duinbehoud.